

Mondelinge vraag provincieraad

door dhr. Olaf Evrard : Gebruik bufferbekkens bij extreme weersomstandigheden
(M02-2021/01/PR/MPDP)

Concrete vragen:

- Wie is de hoofdverantwoordelijke/eindverantwoordelijke voor het algemene beheer van de bekkens? • Wanneer wordt beslist of men een wachtbekken laat vollopen? Wie beslist dit? • Wordt hiervoor overleg gepleegd tussen de VMM, lokale besturen, het provinciale niveau en eventuele andere actoren? Zo ja, met welke en wie neemt hier de leidende rol? • Zijn er beleidsniveaus of middenveldorganisaties die hier een louter adviserende rol hebben? Zo ja, welke?
- Wat betreft het ecologisch beheer van deze bekkens, vindt er overleg plaats tussen de VMM, de lokale besturen, het provinciale niveau en eventuele andere actoren? Zo ja, met welke en wie neemt hier de leidende rol?

Elke waterloopbeheerder is verantwoordelijk voor de waterbeheersingsinfrastructuur die hij heeft gebouwd op de waterlopen die hij beheert. Zo beheert ons bestuur 32 gecontroleerde overstromingsgebieden goed voor een berging op volle capaciteit van 760 000 m³ water. Daarnaast beschikt een enkele gemeente en de VMM eveneens over gebieden die ingezet worden ter beveiliging van infrastructuur tegen wateroverlast. In het verleden heeft de VMM ook op enkele waterlopen van 2de categorie op haar kosten infrastructuur gebouwd, die zij tot op vandaag blijft beheren, zoals op de Molenbeek (waterloop nr. O5021) te Erpe-Mere en de Vondelbeek te Lebbeke. Deze praktijk wordt de laatste jaren echter niet meer toegepast.

Heel wat waterbeheersingsinfrastructuur is in de voorbije jaren aangesloten op een telemetriesysteem, dat volautomatisch het vullen en leeglopen van het overstromingsgebied regelt. Het algoritme dat de sturing regelt, houdt rekening met real-time gemeten peilen om zo de meest ideale vulling en lediging te kunnen realiseren. Het is immers de bedoeling om bij grote neerslag maximaal gebruik te maken van de nog voorhanden zijnde afvoercapaciteit en het gebied enkel te laten vullen om die hoeveelheid water te bergen die aanleiding zou kunnen geven tot wateroverlast. Anderzijds is het ook van belang om – eens de afwaartse peilen voldoende gezakt zijn – het water zo snel als mogelijk uit het overstromingsgebied te laten weglopen, zodat er voldoende capaciteit beschikbaar wordt voor een volgende regenbui.

Nog niet alle overstromingsgebieden zijn uitgebreid met volautomatische sturing. Meestal zijn deze gebieden dan uitgerust met een schuif die een vooraf bepaalde hoeveelheid water doorlaat, waarvan men weet dat het afwaarts geen problemen zal veroorzaken. Dat doorlaatdebiet is bepaald op basis van een modelleringstudie of terreinkennis. Dient zich meer water aan dan doorgelaten wordt, dan wordt het teveel aan water geborgen in het overstromingsgebied.

Ik wens hierbij wel nog op te merken dat de 1ste prioriteit ligt het beschermen van woningen en gebouwen eerder dan te allen tijde vermijden dat er water op de straat komt te staan. Met op komst zijnde klimaatverandering moeten we ons overigens hardop afvragen of wegens geen rol kan spelen bij het creëren van bijkomende waterbergingscapaciteit. Maar dat is uiteraard een andere discussie.

Om te antwoorden op uw vraag wanneer en wie er beslist om een 'wachtbekken te laten vollopen', kan ik u zeggen dat het niet zo is dat op het moment zelf van veel neerslag er beslist wordt een gebied al dan niet in te schakelen. Deze regelingen worden vooraf bepaald en de gebieden treden – zowel de geautomatiseerde als de niet-geautomatiseerde – in werking van zodra een bepaalde hoeveelheid water zich aandient.

Wel is het zo dat er steeds manueel kan ingegrepen worden, vanuit afstand of ter plekke mocht de situatie bijsturing vragen.

De werking van de uitstroomconstructie, die het door te laten debiet bepaalt, maakt deel uit van het ontwerpproces dat gevoerd wordt bij de bouw van een overstromingsgebied. Bij dat proces zijn de lokale besturen steeds betrokken en worden – afhankelijk van het gebied – ook andere overheidsinstanties en actoren bevraagd.

Eens gebouwd is het optimaal laten werken van de waterbeheersingsinfrastructuur de verantwoordelijkheid van de waterloopbeheerder. Dat is een complexe maar vooral technische aangelegenheid. Tijdens de laatste wateroverlastperiode heeft de provinciale infrastructuur zeer naar behoren gewerkt. U refereerde in uw vraag naar de toestand in Erpe-Mere. Voor de bespreking van die specifieke situatie verwijs ik naar het antwoord op de mondelinge vraag van raadslid Christian Bauwens.

U vroeg ook naar het ecologisch beheer van deze gebieden. Welk beheer wordt gevoerd, is van gebied tot gebied verschillend en wordt met de rechtstreeks belanghebbenden doorgesproken. Ik geef 2 voorbeelden:

1. Het grootste overstromingsgebied in onze provincie is dat in Moortsele (Oosterzele) op de Molenbeek (waterloop nr. OS180). Dat gebied heeft naast een functie als waterbergingsgebied vooral een natuurfunctie. In overleg met ANB werd het beheer daarop afgestemd met een schapenbegrazing en maaien met afvoer. Er is verder een samenwerking met de gemeente in het kader van zachte recreatie.
2. Voor het meest recent aangelegde overstromingsgebied op de Molenbeek (waterloop nr. OS115) te Erpe-Mere, werd een erfdienstbaarheid van onderwaterzetting afgesloten en zijn de gronden eigendom gebleven van de zittende eigenaar.

Afhankelijk van de situatie kan er dus in min of meerdere mate ingezet worden op een ecologische invulling van het beheer.

o – O - o